

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-2100
Konu : Soru Önergeleri

09 Mayıs 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09/04/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-59105 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Hatay Milletvekili Mehmet Ali EDİBOĞLU'na ait 7/5783, Gaziantep Milletvekili Ali SERİNDAG'a ait 7/5784, Kayseri Milletvekili Yusuf HALAÇOĞLU'na ait 7/5785, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/5786, 7/5787, 7/5788 ve 7/5789, Kastamonu Milletvekili Emin ÇINAR'a ait 7/5790, Adana Milletvekili Muharrem VARLI'ya ait 7/5791, Trabzon Milletvekili Mehmet Volkan CANALIOĞLU'na ait 7/5792 ve 7/5796, Bitlis Milletvekili Hüsamettin ZENDERLIOĞLU'na ait 7/5793 ve 7/5798, İstanbul Milletvekili Mahmut TANAL'a ait 7/5794 ve 7/5795, Çanakkale Milletvekili Ali SARIBAŞ'a ait 7/5797 esas no'lu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş

7/5783, 7/5784, 7/5785,
7/5786, 7/5787, 7/5788,
7/5789, 7/5790, 7/5791,
7/5792, 7/5793, 7/5794,
7/5795, 7/5796, 7/5797,
7/5798 (28 Sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
Bitlis Milletvekili
Esas No :7/5798

Bitlis ilinde Tekel'in özelleştirilmesinin, Tekel tarafından tütün alımına son verilmesinin ve tütün ekiminin yapılamamasından dolayı Bitlis ve ilçelerinde olumsuz etkileri çıplak gözle daha iyi görünen olumsuzluklar yaşanmaktadır. Tütün ekimi yaptıkları tarlalarda başka ürün ekemediklerinden dolayı bölgede yaşayan vatandaşlarımızın birçoğu başka şehirlere göç etmiştir. Tekel sigara fabrikasının kapatılmasının ardından istihdam oluşturacak bir alan oluşturulmadığından dolayı Bitlis ili ekonomik, sosyal, kültürel ve demografik bir olumsuzluk içine sürüklenmiştir. 20 Bin tütün üreticisi Tekelin özelleştirilmesi sonrası tütün alımı yapılmaması, bu ailelerin tamamına yakını tütün üretiminden vazgeçmişlerdir. Tütün üretimi yılın 12 ayı devam eden ve çok sayıda kişiye istihdam sağlayan bir alan olması dolayısıyla 20 Bin tütün üreticisine ek olarak kalabalık aile nüfusları da göz önünde bulundurulduğunda binlerce kişinin geçim kaynağı olmaktan çıkmıştır.

Bu bağlamda;

SORU 1) Tekel sigara fabrikasının kapatılmasının ve tütün ekiminin yapılmamasının ardından Bitlis ve ilçelerinde tütün yetiştiricilerinin yaşadığı olumsuz etkiler var mıdır? Olumsuz etkiler varsa bu olumsuz etkiler nelerdir? Bu olumsuz etkileri ortadan kaldırmak için yapılan çalışmalar nelerdir?

SORU 2) Bitlis'te tütün ekimi yapmayan vatandaşlarımızın arazilerini başka tarım ürünleri için kullandırılması için yapılan çalışmalar ve teşvikler var mıdır? Bu çalışma ve teşvikler nelerdir?

SORU 3) Tütün ekiminin neredeyse tamamen bitmesinden dolayı Bitlis'ten göç edenlerin sayısı nedir? Tütün ekimi yapmayan vatandaşlarımız geçimlerini nasıl sağlamaktadırlar?

SORU 4) Tekel sigara fabrikasının kapatılmasından ve tütün ekiminin bitmesinden dolayı mağdur olan vatandaşlarımızın sayısı nedir?

SORU 5) Tekel idaresinin özelleştirilmesinin ardından devlet tarafından özel şirketlere Bitlis tütün alımı için getirilen teşvikler var mıdır?

SORU 6) Tütün üreticilerine tazminat adı altında ya da başka adlar altında yapılan bir yardım var mıdır? Böyle bir yardım ve teşvik yapmayı düşünüyor musunuz?

SORU 7) Sınırlı bir sayıda kalan tütün yetiştiricilerine bundan sonra ekecekleri tütün için teşvik primi verildi mi? Teşvik primini de içerecek şekilde bir çalışmanız var mıdır?

SORU 8) Tütün yetiştiremediğinden dolayı göç eden çiftçilerimizin sayısı nedir? Göç etmeyen çiftçilerimiz geçimlerini nasıl sağlamaktadırlar?

SORU 9) Tütün ektiği için para cezası alan çiftçilerimiz var mıdır? Kimlere para cezası verilmiştir? Kesilen para cezasının miktarı ne kadardır?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7-8-9) TEKEL yaprak tütün işleme tesislerinin 2008 yılında özelleştirilmesini müteakip tütün üreticilerinin desteklenmesi amacı ile Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda 2009 yılında Bakanlığımızca “Tütüne Alternatif Üretim Projesi” başlatılmış olup, proje kapsamında alternatif ürüne geçen üreticilere; 2009 yılında 108 TL/da, 2010 yılında 120 TL/da, 2011 yılında ise 120 TL/da olmak üzere üç yıl destekleme yapılmıştır. Ayrıca tütün üreticileri, mazot, gübre ve toprak analizi desteklerinden de yararlanmaktadırlar.

Bitlis ilinde “Tütüne Alternatif Üretim Projesi” kapsamında;

- 2009 yılında 797 üretici 2.308 dekar alanda,
- 2010 yılında 1.243 üretici 3.803 da alanda,
- 2011 yılında 1.279 üretici 3.875 dekar alanda alternatif proje uygulamıştır.

Bitlis iline alternatif ürün projesi kapsamında; 2009 yılında 249.267 TL, 2010 yılında 456.307 TL, 2011 yılında ise 465.061 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Bilindiği üzere, ülkemizde tütün ve tütün mamullerinin üretimine, iç ve dış alım ve satımına ilişkin usul ve esaslar 03/01/2002 tarihli ve 4733 sayılı Kanunla yeniden düzenlenmiştir.

Kanunun Geçici 1/(B) maddesindeki “2002 ve müteakip yıllar tütün ürünü için destekleme alımı yapılmaz.” hükmüne istinaden, Tekel Genel Müdürlüğünün devlet nam ve hesabına yaptığı destekleme alımlarına son verilmiştir. Kanunda tütün üretimine sınırlama veya yasaklama getiren herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

4733 sayılı Kanunda üretici tütünlerinin alım satımıyla ilgili olarak, yazılı sözleşme esası veya açık artırma yöntemiyle alınıp satılması şeklinde iki yöntem öngörülmüştür. Sözleşmeli üretim esasına göre üretilen tütünlerin fiyatlarının da, tütün mamulleri üreticileri ve/veya tüccarlar ile üreticiler ve/veya temsilcileri arasında varılan mutabakata göre belirleneceği Kanunun 6’ncı maddesinde hüküm altına alınmıştır.

Anılan hükümler doğrultusunda, Türkiye’de tütün üretimi 2002 yılından itibaren, üretici ile alıcının piyasada serbestçe bir araya gelerek, karşılıklı sözleşme imzalamaları doğrultusunda gerçekleşmektedir.

Piyasa değeri olan tütün çeşitleri, alıcı talepleri doğrultusunda, üreticilerle sözleşme yapılarak üretilmekte, alıcı ile üreticinin mutabık olarak belirledikleri fiyatlar üzerinden de alım satımı yapılmaktadır.

Piyasa değeri olan tütün çeşitlerinin farklı üretim merkezlerinde (özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde) üretiminin yapılması amacıyla özel sektör tarafından Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuna yapılan başvurular hızlı bir şekilde sonuçlandırılmakta, teknik bilgi ve destek verilerek kırsal istihdamın ve ülke üretim potansiyelinin artırılmasına çalışılmaktadır.

4733 sayılı Kanunda tütün üretimine sınırlama veya yasaklama getiren herhangi bir hüküm bulunmaması ve tütün üretene ceza verilmesi yönünde bir düzenleme yer almaması nedeniyle, tütün ektiği için tütün üreticisine idari para cezası uygulanması mümkün değildir.